

3.2 Základní vzdělávání

V **základních školách** nastala povinnost postupovat podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) rovněž od 1. září 2007, a to s účinností od 1. ročníku a také od 6. ročníku základního vzdělávání podle § 46 odst. 2 a od 7. ročníku základního vzdělávání podle § 46 odst. 3 školského zákona. Ve stanoveném rozsahu bylo toto zákonné ustanovení naplněno v 99,5 % základních škol navštívených inspekcí ve školním roce 2007/2008. Z uskutečňovaných školních vzdělávacích programů 93,6 % vyhovělo požadavkům školského zákona. Zásady pro jejich zpracování vytyčené v RVP ZV plně akceptovalo 70,3 % škol a dalších 21,5 % jen s dílčími nedostatky. Hlavním problémem zbývajících ŠVP byla nesourodost jejich deklarovaného celkového pojetí a obsahu a formy zpracování jednotlivých částí.

Výsledky podrobného inspekčního zjišťování a hodnocení souladu ŠVP s RVP ZV ukázaly následující stav: plně v souladu bylo 38,5 % posuzovaných ŠVP, částečně 55,3 % a zpracovatelům zbývajících 3,2 % se značnou část stanovených požadavků nepodařilo naplnit. Analýza hodnot a souvislostí prioritně sledovaných ukazatelů souladu obou dokumentů umožnila usuzovat na hlavní přednosti a nedostatky zpracovaných ŠVP v navštívených základních školách (viz údaje v tabulce 3).

Tabulka 3 Silné a slabé stránky ŠVP v základních školách

Silné stránky		Slabé stránky	
Sledovaný ukazatel	Četnost	Sledovaný ukazatel	Četnost
ŠVP jasně stanovuje vzdělávací cíle a záměry školy a výchovné a vzdělávací strategie	95,6 % a 90,3 %	Nejsou rozpracována pravidla a způsoby hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	35,5 %
ŠVP umožňuje využití různých vzdělávacích postupů, metod a forem výuky i všech podpůrných opatření s cílem uspokojit individuální vzdělávací potřeby žáků	92,0 %	Nejsou rozpracovány nebo respektovány poznámky k učebnímu plánu	33,3 %
ŠVP podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování	92,0 %	ŠVP vůbec nepočítá se zapojením do dlouhodobých projektů a do mezinárodní spolupráce	32,7 %
ŠVP poskytuje prostor pro partnerskou spolupráci s rodiči a s jinými subjekty	91,9 %	Nejsou jasně stanovena kritéria VHŠ a časové rozvržení VHŠ (vlastního hodnocení školy)	28,7 % a 25,3 %
ŠVP specifikuje úroveň klíčových kompetencí, kterou by měli žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání	89,5 %	Nejsou jasně stanovena kritéria hodnocení žáků	22,9 %

Institucionální hodnocení v základních školách potvrdilo, že k úspěšné praktické realizaci ŠVP nejvíce přispívají manažerské schopnosti ředitelů, profesní rozvoj a vhodná zainteresovanost ostatních pedagogických pracovníků a také soulad plánování vzdělávacího procesu s reálnými podmínkami školy. Přechod na ŠVP příznivě ovlivňuje i přínos partnerské spolupráce s rodiči, se školskou radou a se zřizovatelem pro rozhodování vedení školy.

Na rozdíl od žádoucího vlivu příznivých ukazatelů kvality vzdělávání se nejvíce potíží vyskytuje v hodnocení žáků, zvláště skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,